

Lessuggestie bij bezoek aan de kerk

De Puzzelkerk

Groep 3 en 4

Inleiding

Deze lessuggestie hoort bij de lesbrief De Puzzelkerk, onderdeel 2. *Bezoek aan een kerk.*

De kerken van de Stichting Oude Groninger Kerken worden vaak niet meer gebruikt voor kerkdiensten. In alle kerken is een Plaatselijke Commissie met vrijwilligers actief. Zij organiseren activiteiten in de kerk, zoals concerten, rondleidingen of lezingen. Soms ook dingen voor het dorp of de school, zoals een dorpsontbijt, bruiloft of lampionnen-tentoonstelling met Sint Maarten.

Deze les is bedoeld om kinderen goed te leren kijken naar het kerkgebouw. Door goed te kijken, kun je al een heleboel informatie verzamelen. Nadat iedereen even goed heeft rondgekeken, ga je in gesprek aan de hand van een aantal vragen. De vragen gaan over de leeftijd van de kerk, maar ook over monumenten en onderhoud. De leerlingen gaan ook nadenken over de toekomst: wat zouden de leerlingen zelf met deze kerk willen doen?

Zo maken we de leerlingen ervan bewust dat de kerk door de jaren heen steeds veranderde, en dat dat in de toekomst misschien ook nog gebeurt – maar dat zij daar zélf ook een rol in kunnen spelen.

De leerlingen benoemen verschillende elementen uit de kerk en bekijken ze goed. Zo doen ze inspiratie op voor het maken van de Puzzelkerk in de klas.

De meeste kerken in Noord Nederland vinden hun oorsprong in de middeleeuwen, meestal tussen 1200 en 1300. Kijk op de website www.groningerkerken.nl/nl/kaart of op [www.kerk\[plaatsnaam\].nl](http://www.kerk[plaatsnaam].nl) (bijvoorbeeld www.kerkleegkerk.nl) om meer te weten te komen over de kerk die je bezoekt.

In kerken is een heleboel gebeurd door de eeuwen heen. Je ziet allemaal tijdlaagjes op elkaar. Ooit zijn ze gebouwd voor het katholieke geloof, daarna vaak verbouwd voor protestants gebruik. Steeds hadden de mensen andere dingen nodig, en dat zie je terug in de kerk en het interieur. Protestantenvonden de Bijbel bijvoorbeeld heel belangrijk. Daarom bouwden ze een preekstoel, zodat de mensen goed konden luisteren naar de verhalen uit de Bijbel die de dominee vertelde en uitlegde. Later wilden mensen ook weleens muziek draaien of een microfoon gebruiken, daarom kwamen er geluidsinstallaties en boxen in de kerk te hangen. Zo zijn er ook lampen komen te hangen en is er vaak een verwarming geïnstalleerd. Of een wc en een keukentje.

De Puzzelkerk

Groep 3 en 4

Meenemen naar de kerk

- het boek 'De kerk als tijdmachine'
- *papier en potloden om te schetsen*

Goed kijken

Begin binnen in de kerk met stil rondkijken. Ga bijvoorbeeld in een kring op de grond in het midden van de kerk zitten, of bij elkaar in de banken. Iedereen neemt één ding in zijn of haar hoofd en vertelt daarna wat 'ie had gezien. Wat viel jou het meest op?

Gesprek in de kerk

Ga daarna met de leerlingen in gesprek aan de hand van de volgende vragen. Ze zijn gerangschikt per thema. Kies er één of behandel ze allemaal. Gebruik waar nodig het boek 'De kerk als tijdmachine' ter illustratie.

Oud en nieuw

1. Deze kerk staat hier al ... jaar. Waaraan kun je merken dat de kerk oud is? Hoe ruikt het bijvoorbeeld? Gebruik al je zintuigen.
2. Maar is alles even oud?
3. Wijs iets aan dat volgens jou heel oud is.
4. Wijs iets aan dat juist nieuw is.

Monument en onderhoud

1. Wat kun je doen om ervoor te zorgen dat de kerk mooi blijft? (schoonmaken, schilderen, af en toe de kachel aan, etc.)

Toekomst: wat vind jij?

1. Wat vind je het mooist aan deze kerk?
2. Zou jij voor deze kerk willen zorgen, als je wat ouder bent?
3. Als jij de baas zou zijn van deze kerk, wat zou je hier dan willen doen? Alles mag!

De Puzzelkerk

Groep 3 en 4

Opdrachten

De leerlingen gaan op ontdekking uit in de kerk. Vertel dat ze overal mogen kijken, tenzij er deuren op slot zitten. En alles natuurlijk met respect – samen houden we de kerk netjes voor iedereen.

De ontdekkingstocht wordt geleid door een aantal opdrachten. Doe de opdrachten gezamenlijk of verdeel de groep in kleinere groepjes met een begeleider. Rond het bezoek af door de opdrachten samen te bespreken.

- Zoek alles wat VIERKANT is in deze kerk. Kijk ook buiten!
- Zoek alles wat ROND is in deze kerk. Kijk ook buiten!
- Zoek iets dat héél oud is volgens jou. Zoek daarna iets dat juist heel nieuw is.
- Tel hoeveel ramen er in de kerk zijn. Zijn er ook verschillende soorten?
- Bekijk of er ook bomen rond de kerk staan. Hoeveel kun je tellen?
- Heeft deze kerk een toren? Bekijk 'm eens van buiten! Wat staat er bovenop de toren?
- Ga in de kerk op je rug liggen. Ergens in het midden. Welke kleur heeft het plafond? Hangt er iets aan?
- Stel je wilt even zitten in deze kerk. Waar kun je allemaal op zitten?

Tip:

Iedere leerling kiest een favoriet element uit de kerk. Dit element wordt verwerkt in zijn of haar Puzzelkerk in de klas. Geef de opdracht om dit element na te tekenen in de kerk.